

макинство с неговите родители. Общото съжителство е условие за придобиване на определени имуществени права и от двамата съпрузи. Това обаче не важи за патриархалното общество на циганите. Влизайки в новия си дом, жената съвсем не получава същите права като своя съпруг. Традиционно тя няма никакво участие при разпределянето на имуществото между наследниците – то се разделя единствено между мъжките наследници. Така, от една страна, с излизането от дома на баща си, вече омъжената жена няма никакви права върху бащиния имот и по обичайното право е изключена от наследяването, а от друга страна – в новия си дом тя също няма собствен дял от имуществото. Това положение на жената, въпреки дискриминационния си характер, е обществено регламентирано и наложено чрез обичайните правила и норми и следователно приемливо за всички членове на патриархалната общност – мъже и жени. И тук, както и в редица други случаи, е наложително да се направи уговорка за условността в този вид семейни и родствени взаимоотношения на съвременния етап от развитието на циганската общност. Измененията в много аспекти от живота на традиционното циганско семейство са валидни и в отношенията, отнасящи се до имуществените права и наследяването²¹⁹. Те обаче не оказват съществено влияние върху идентичността на общността като цяло.

Друг аспект в съпругеските взаимоотношения бележи утвърдената от общността практика да се променя родовата принадлежност на жената – с влизането ѝ в новия дом булката преминава в рода на своя съпруг. Тя вече не е във властта на собствения си баща, а изцяло е зависима във всяко едно отношение от мъжа си и неговите родственици. Правата на мъжката страна върху нея са неограничени и жената е длъжна да се съобразява с това и безропотно да приема статута си²²⁰.

²¹⁹ Много от респондентите ни свидетелстваха, че те лично или техните родители не разграничават наследниците си в зависимост от пола, т.е. синовете и дъщерите получават равни дялове от имуществото им. Тази практика в семействата им, в разрез с обичайните норми и правила на общността, не им пречи да заявяват и да са убедени, че спазват традициите и нормите, характерни за патриархалното циганско семейство.

²²⁰ Показателен пример ни предоставя информатор от метагрупата на “кардарашите” (гр. Левски), който разказва, че в недалечното минало (60-те